

BỆNH VIỆN BẠCH MAI

**QUY TRÌNH
XỬ LÝ TAI BIẾN TRONG TRUYỀN MÁU
QT.65.HT**

	Người viết	Người kiểm tra	Người phê duyệt
Họ và tên	Ths.Phạm Liên Hương	GS.TS.Phạm Quang Vinh	GS.TS.Ngô Quý Châu
Ký			

BỆNH VIỆN BẠCH MAI	QUY TRÌNH XỬ LÝ TAI BIẾN TRONG TRUYỀN MÁU	Mã số: QT.65.HT Ngày ban hành: Lần ban hành: 01

1. Người có liên quan phải nghiên cứu và thực hiện đúng các nội dung của quy định này.
2. Nội dung trong quy định này có hiệu lực thi hành như sự chỉ đạo của Giám đốc bệnh viện.
3. Mỗi đơn vị được phát 01 bản (có đóng dấu kiểm soát). Các đơn vị khi có nhu cầu bổ sung thêm tài liệu, đề nghị liên hệ với thư ký ISO để có bản đóng dấu kiểm soát. Cán bộ công chức được cung cấp file mềm trên mạng nội bộ để chia sẻ thông tin khi cần.

NƠI NHẬN (ghi rõ nơi nhận rồi đánh dấu X ô bên cạnh)

X	Giám đốc	☐		☐	
X	Phó giám đốc phụ trách chuyên môn	☐		☐	
X	Các khoa lâm sàng	☐		☐	
X	Khoa HHTM: Phòng truyền máu;	☐		☐	
X	Phòng QLCL BV	☐		☐	
☐		☐		☐	

THEO DÕI TÌNH TRẠNG SỬA ĐỔI (tình trạng sửa đổi so với bản trước đó)

Trang	Hạng mục sửa đổi	Tóm tắt nội dung hạng mục sửa đổi

I. MỤC ĐÍCH

Quy định thống nhất cách xử lý các tai biến xảy ra trong quá trình truyền máu cho bệnh nhân, nhằm giảm tỉ lệ tai biến do truyền máu.

II. PHẠM VI ÁP DỤNG

Áp dụng đối với tất cả các trường hợp truyền máu xảy ra tai biến truyền máu trong bệnh viện Bạch Mai.

III. TÀI LIỆU VIỆN DẪN:

1. **Bộ Y tế**, Hướng dẫn quy trình kỹ thuật bệnh viện, Nhà xuất bản Y học, Hà Nội-2001.
2. **Tổ chức Y tế thế giới**, Máu và các sản phẩm máu an toàn, quyển 3, trang: 30-34
3. **Bộ Y tế**, Quy chế truyền máu và một số văn bản quy phạm pháp luật về truyền máu, Hà Nội- 2001.
4. **Trường Đại học Y Hà Nội**, Bài giảng huyết học truyền máu, Nhà xuất bản Y học, Hà Nội- 2006.

IV. THUẬT NGỮ VÀ TỪ VIẾT TẮT

4.1 Giải thích thuật ngữ:

Không có

4.2 Từ viết tắt:

- XN: xét nghiệm
- LS: lâm sàng
- ĐD: điều dưỡng
- BN : bệnh nhân

V. NỘI DUNG QUY TRÌNH**5.1. Các trường hợp phản ứng truyền máu mức độ nhẹ**

Trách nhiệm	Các bước thực hiện	Mô tả/ Tài liệu liên quan
Bác sỹ Điều dưỡng khoa LS	Phát hiện phản ứng mức độ nhẹ	Biểu hiện lâm sàng : mày đay, mẩn ngứa... sau khi được truyền máu
Bác sỹ Điều dưỡng	Ngừng truyền máu	Ngừng truyền ngay
Bác sỹ	Ra y lệnh	Thuốc kháng histamine (ví dụ chlorpheniramine 0,1 mg/kg hoặc thuốc tương đương)
Điều dưỡng	Thực hiện y lệnh	Cho BN uống thuốc
Bác sỹ	Đánh giá BN	- Đánh giá tình trạng BN sau 30 phút: toàn trạng, các chỉ số sinh tồn (Mạch, nhiệt độ, huyết áp). - Nếu ổn định tiếp tục truyền máu. - Nếu tình trạng lâm sàng không cải thiện xử lí theo mục 5.2.
Bác sỹ Điều dưỡng	Hoàn thiện hồ sơ và thủ tục hành chính	- Bác sỹ ghi diễn biến và xử trí vào hồ sơ bệnh án - Điều dưỡng ghi diễn biến vào phiếu truyền máu

5.2. Các trường hợp phản ứng truyền máu mức độ trung bình

Trách nhiệm	Các bước thực hiện	Mô tả/ Tài liệu liên quan
Bác sỹ Điều dưỡng	Phát hiện phản ứng mức độ trung bình	Biểu hiện lâm sàng: mày đay, ngứa, hồi hộp, đánh trống ngực, sốt, rét run, đau đầu, mạch nhanh....
Bác sỹ Điều dưỡng	Ngừng truyền máu	Duy trì đường truyền TM bằng dung dịch NaCl 0,9 %
Bác sỹ	Ra y lệnh	- Tiêm bắp thuốc kháng histamine (ví dụ chlorpheniramine 0,1 mg/kg hoặc thuốc tương đương) - Dùng thuốc Corticoid đường TM và thuốc giãn phế quản nếu có dấu hiệu phản ứng phản vệ (co thắt phế quản, thở rít).
Điều dưỡng	Thực hiện y lệnh	- Thực hiện y lệnh tiêm truyền của BS - Mời nhân viên phát máu khoa HHTM đến
Bác sỹ khoa LS	Lập báo cáo tai biến	Theo BM.65.HT.01
Nhân viên phòng phát máu	Làm XN và thu hồi đơn vị máu	- Định nhóm máu hệ ABO tại giường bệnh, ghi vào hồ sơ bệnh án. - Nhận bàn giao túi máu và dây truyền máu từ đơn vị lâm sàng .
Bác sỹ Điều dưỡng	Làm xét nghiệm	BS ra y lệnh cho ĐD làm các XN: Tế bào máu ngoại vi, đông máu cơ bản, nghiệm pháp rượu, D-Dimer, test Coomb trực tiếp, sinh hóa cơ bản, kháng thể bất thường, cấy máu, lấy nước tiểu làm XN Hemoglobin niệu
Bác sỹ	Đánh giá BN	- Nếu LS cải thiện và BN vẫn có chỉ định truyền máu, có thể bắt đầu truyền máu trở lại với đơn vị máu khác. - Xét nghiệm lại máu và nước tiểu 24 giờ để xác định tình trạng tan máu - Sau 15 phút, nếu tình trạng LS không cải thiện, xử trí theo mức độ nặng quy định tại 5.3
Bác sỹ Điều dưỡng Nhân viên phòng phát máu	Hoàn thiện hồ sơ và thủ tục hành chính	- Bác sỹ ghi diễn biến và xử trí vào hồ sơ bệnh án - Điều dưỡng ghi diễn biến vào phiếu truyền máu theo BM.65.HT.02 - Nhân viên phòng phát máu nhận báo cáo BM.65.HT.01 của khoa lâm sàng.

5.3. Các trường hợp phản ứng truyền máu mức độ nặng

Trách nhiệm	Các bước thực hiện	Mô tả/ Tài liệu liên quan
Bác sỹ Điều dưỡng	Phát hiện phản ứng mức độ nặng	Biểu hiện lâm sàng: Lo lắng, kích thích, đau ngực, đau đầu, khó thở, thở nhanh nông, rét run, sốt, vật vã, hạ huyết áp, mạch nhanh, đái đỏ
Bác sỹ Điều dưỡng	Ngừng truyền máu	Duy trì đường truyền TM bằng dung dịch NaCl 0,9 %
Bác sỹ	Ra y lệnh	- Đảm bảo thông thoáng đường thở và cho thở oxy - Tiêm bắp dung dịch adrenalin 1mg/1ml tiêm bắp ở mắt trước bên đùi 1/2 ống 1mg/1ml ở người lớn. Ở trẻ em liều dùng 0,01 ml/kg, tiêm nhắc lại sau mỗi 5-15 phút/lần cho đến khi huyết áp trở lại bình thường. Nếu HA tiếp tục hạ, chỉ định truyền dopamin hoặc Adrenaline... - Dùng thuốc Corticoid đường TM và thuốc giãn phế quản nếu có dấu hiệu phản ứng phản vệ (co thắt phế quản, thở rít). - Chỉ định thuốc lợi tiểu tĩnh mạch
Điều dưỡng	Thực hiện y lệnh	- Thực hiện các y lệnh tiêm truyền - Mời nhân viên phát máu đến
Bác sỹ khoa LS	Lập báo cáo tai biến	Theo BM.65.HT.01
Nhân viên phòng phát máu	Làm XN và thu hồi đơn vị máu	- Định nhóm máu hệ ABO tại giường bệnh, ghi vào hồ sơ bệnh án - Nhận bàn giao túi máu và dây truyền máu từ đơn vị lâm sàng . - Nhận báo cáo BM.65.HT.01 của khoa lâm sàng.
Bác sỹ Điều dưỡng	Làm xét nghiệm	BS ra y lệnh cho ĐD làm các XN: Tế bào máu ngoại vi, đông máu cơ bản, nghiệm pháp rươi, D-Dimer, test Coomb trực tiếp, sinh hóa cơ bản, kháng thể bất thường, cấy máu, lấy nước tiểu làm XN Hemoglobin niệu
Bác sỹ	Đánh giá BN	- Nếu có triệu chứng xuất huyết và xét nghiệm có DIC, truyền thêm khối TC, HTTĐL hoặc tủa VIII tùy từng trường hợp - Khi nghi ngờ sốc nhiễm khuẩn và không thấy dấu hiệu của tan máu, cần bắt đầu ngay kháng sinh phổ rộng đường tĩnh mạch
Bác sỹ Điều dưỡng	Hoàn thiện hồ sơ và thủ tục hành chính	- Bác sỹ ghi diễn biến và xử trí vào hồ sơ bệnh án - Điều dưỡng ghi diễn biến vào phiếu truyền máu theo BM.65.HT.02 - Báo cáo phòng kế hoạch tổng hợp

VI. HỒ SƠ

STT	Tên hồ sơ lưu	Nơi lưu	Thời gian lưu
1.	Báo cáo tác dụng không mong muốn liên quan đến truyền máu	HHTM	5 năm
2	Phiếu truyền máu	KHTH	10 năm

VII. PHỤ LỤC

- BM.65.HT.01: Báo cáo tác dụng không mong muốn liên quan đến truyền máu
- BM.65.HT.02: Phiếu truyền máu

Bộ y tế
Bệnh viện Bạch Mai

**BÁO CÁO TÁC DỤNG KHÔNG MONG MUỐN
LIÊN QUAN ĐẾN TRUYỀN MÁU**

Họ tên người bệnh: ..... Tuổi: ..... Giới: .....
 Chẩn đoán: ..... Nhóm máu hệ ABO: ..... Rh: .....
 Khoa/phòng: ..... Số giường: .....
 Ngày giờ bắt đầu truyền máu: .....

Tên người cho máu /Mã số đơn vị máu		
Loại chế phẩm		
Thể tích đơn vị (ml)		
Tốc độ truyền (giọt/ph)		
Ngừng truyền lúc		
Thể tích đã truyền (ml)		
Nhóm máu hệ ABO		
Nhóm máu hệ Rh		
Ngày lấy máu		
Hạn sử dụng		
Tên cơ sở lấy máu và điều chế		

Các loại dung dịch, thuốc được tiêm truyền trong khoảng thời gian ngay trước khi xuất hiện dấu hiệu bất thường : .....

Mô tả tóm tắt biểu hiện và tiến triển lâm sàng:

- Dấu hiệu đầu tiên là: ..... Thời điểm xuất hiện dấu hiệu đầu tiên: .....

- Diễn biến và xử trí đã thực hiện: .....

Định nhóm ABO tại giường ngay sau đó: Máu bệnh nhân: .....

Đơn vị máu truyền: .....

Thời điểm lấy mẫu máu ở người bệnh sau khi xảy ra dấu hiệu đầu tiên: .....

Hồi ..... giờ ..... ngày ..... tháng ..... năm 20 .....

Y tá điều dưỡng truyền máu
(Họ tên và chữ ký)

Bác sĩ điều trị
(Họ tên và chữ ký)

(Ký và ghi rõ họ tên)

(Ký và ghi rõ họ tên)